

Izlazi svakog utorak i petka
o pođe.

Nedeljani dopis se ne vraćaju,
nepodpisani nedeljani, a
nefrankirani neprimaju.

Predplata sa poštarnom stojil:
12 K za obće, 6 K za seljake, 6 K za
ili K 6—, odn. K 3— na
pol godine.

Izvan carevine više poštarna.

Plaća i utješaj se u Puli.
Pojedini broj stoji 10 h. koli u
Puli, tali izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Giulija br. 5 te primke stranke
osim nedjelje i srećka svaki dan
od 11—12 sati prije podne.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neologa sve polkvaria“. Naroda poslovica. (G.W.)

Čekovnog računa br. 847849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stipe Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Poziv na predplate.

Nastupili smo prvo četvrtogodište tekuće godine. Molimo učitivo za podmirbu predplate.

Tko nemisli više biti predplatnikom, neka list jednostavno vrati opazkom: „Neprima se više!“

Našemu učiteljstvu!

U Ljubljani izlazi učiteljski politički list pod imenom „Učiteljski Tovaris“. To Vam je „Prava Naša Sloga“ u II. izdanju, u koliko se to tiče dopisa u njemu iz Istri. Taj list je ujedno glasilom „Zavezne“. Koli uredničtvu lista, toli predsjedništvo „Zavezne“ umolio se i privatno i službeno, da prestane uvršćivati u svoje stupce kojekakve dopise, vrednujuće narodno čuvstvo hrvatskog učiteljstva u Istri. Dapače sva hrvatska učiteljska društva u Istri odsudila su ta postupanja u „U. T.“ Ali to sve nije ništa pomoglo. „U. T.“ i nadalje uvršćivao je i dopise iz Istrе sličnoga kalibra. Njemu bio je veći auktoritet njegov dopisnik, nego li svi ostali prijatelji i skupštinski zaključci svih hrvatskih učiteljskih društava u Istri.

U br. 1. od ove godine „U. T.“ proglašio je Marchia na mučenikom, kojega so ondotni (u Lanštu) klerikalci grozno proganjali ter prežali kakov se stradane zveri i na vsak njegov korak in na vsako njegovo besedo“.

Mi znamo tko i sto je taj Marchia, pa ipak njega proglašas „U. T.“ na rodnom mučenikom.

Kozmopolita „U. T.“ ne može se izvinjavati, da ne pozna Marchia i evo političko mišljenje i djelovanje. Njemu je to poznato, pa kad uza sve to Marchia proglašuje na rodnom mučenikom, naša neka bude parola: „U. T.“ ne smije više pod naš rodoljubni krov!

PODLISTAK.

Razgovor sa hajdukom Andrijom Šimićem.

(Nastavak).

Ja: Nu ti tvoga jada!

On: Vezaše mi ruke ofraga, pa me predadoše jednom Turčinu, da me goni u Travnik, do kojeg ima dva dana hoda. Zaputisemo se sami. Sve ja putem smisljam, kako će se osloboediti. Stigosmo u mrok u jednog mog znanca težaka. On nas posteno pogosi. Obnoć Turčin bacio name verige, da mu nebi pobjegnuo. Jutrom podranišmo. O ručnim dobama prispejmo u Kupres i odpočinjemo kod jednog krčmara. Imao sam ja pri sebi novac, pa rečem krčmaru, neka nam spremi mstan objed. Tu smo se nahranili baš jučnici, a još bolje napojili. Nosit sam ja torbu na ramenih i u njoj plosku, pa mi krčmar za moje novce nali punu plosku rakije. Odosmo. Po podnevju zapadosmo u guste jeli. Sad je zgora! — promisli

Buduć je pako „Zavezne“ svakako toli od hrvatsko-slovenskoga svećenstva odgovorna za pisanje svoga glasila, neka bude druga naša parola: „Izstupimo iz „Zavezne“, pak se složimo sa Dalmatinicima“. Ova misao danomice prevladjuje među hrvatskim učiteljstvom u Istri. Toliko imali smo da recemo, a na našim je učiteljskim društvima, da nastave. Pučki učitelj.

(Ali se nismo htjeli osvrati na pisanjenje u „U. T.“ iz Istri, jer smo znali odakle dolazi i da je uzaludno svako pobijanje laži i kleveta, što je poznati hrvatski narodni odpadnik iz Istri u rečenom listu slijep na sve, što je namanjilo i sve. Onomadine uzeo je i glasilo narodno-napredne stranke u Kranjskoj, ljubljanski „Slovenski Narod“ od padnika Marchia u obranu proti tršćanskoj „Ednosti“, koja je ovog poslednjeg pravim imenom okršila. Ljubljanski liberalci kod „Učiteljskog Tovariša“ i „Slovenačkog Naroda“ složile su se u tom, da je odpadnik Marchia narodni mučenik — pak si pomozi! Ti liberalci vjeruju više tomu od padniku, nego li svemu ostalom hrvatsko-slovenskomu učiteljstvu Istre, dapače više, nego li čitavoj hrvatsko-slovenskoj inteligenciji naše pokrajine.

Mi poznamo osobno mnoga pristaša narodno-napredne stranke u Kranjskoj; s mnogimi smo i osobno sprijateljeni, ali u učitelju Marchiu, u toga narodnoga odpadnika, u toga pobratima i subočioca drugog narodnog odpadnika, glasovitog Krsića, nesmisle se dirati. Učitelj Marchi je, liberalni učitelj, progona od hrvatsko-slovenskog svećenstva i od istarskih klerikalaca u obće, te im je postao radi toga narodnim mučenikom.

Kažite Vi, liberalci, oko „U. Tovariša“ i oko „Slovenačkog Naroda“, da je bio učitelj Marchi još prije desetak godina najstrastnijiji narodni agitator; da je bio koli od naših svetovnjaka,

sam u sebi. Okrenuh se k Turčinu, te ču: evo, Mujo, rakiye u mene; ovlazi usta, pa, molim te, mrvu mi oblašaj ruke, dok napunim lulu. Turčin je bio dobro propit, te mi toliko popusti konop, da sam mogao slobodno rukam mahati. Onda ja, ne bud' ljen, zgrabih jednom rukom Turčina za vrat, a drugom istrogli mu nož iz pasa, prerezah konop, te pobjegol niz stranu, te Turčin ostá kukajući.

Ja: Bas si ga mudro prevario!

On: Što ču sad? Više mi nije kući vratnja. Znadem, da će me tražiti. Odašrah šumu za mater, ali što će čovjek bez oružja u šumi? Odcieplih komad klijene grane, zavrgh se toljažinom, naspem djepe sube, smravljeni zemlje, pa izidol na cestu. Eto ti Turčin jase na konju, odjeden kao svat. Ja njemu: daj, Turčine, iskresi iskru, da pripalim lulu! On stade, izradi ognjilo, pristavi trud uz krmen, pa da će zakresati, a ja tad bržebojje zagrabiš Šaku zemlje iz djepe, pa mu je župuh u oči. Turčin se prisimet, a ja tada skočim k njemu, oteh mu pušku s ramena,

eoš sajemo u prepisu. — Tužba glasi: — Slavno c. kr. kot. Poglavarstvo! Podpisane veže dužnost, da slavnom istom saobće, što sledi: U ovomjестnoj pučkoj školi je ravnajućim učiteljem don Vincenco Scarpin, čovjek, koji očito grieši protiv svih zakona školskih i pedagoških; koji u mjesto da povjerenu si djecu uči pristojnosti i stovanju napram starijima, a napose naprama vjeroučiteljem, kojim je absolutno nužno, da uživaju ugled kod djece, ako se hoće, da im rad ne bude bezuspješan, a to on baš u školi pred djeecom izrugava njihove vjeroučitelje. Mjesto, da djecu uči plemenitost, i ljubav, a to gospodin taj razdražuje srca nevine djece nedozvoljenim načinom proti Hrvatom, govoreći im najveće pogrde protiv ovoga naroda, i to, nota bene, u ovome mjestu, gdje je svakomu jasno, da su ljudi po svim tradicijama, imenu, jeziku i rodu zgodljini Hrvati, i da se većina takovima osjeća: pak je upravo za to nedopušteno, netaktično i pogibeljno buniti i dražiti — i to neizazvan — protiv ovoga naroda, jer se znaće, da to može slabim posljedicama urođiti. — Što smo, utvrdili i dokazati ćemo.

Nije tajna nikakova, da je g. Scarpino došao službovati u ovo mjesto proti očitoj volji ogromne većine naroda, budući je — sružujući ovde prije njekoliko vremena i bivši odstranjen disciplinarnim putem — ostavio medju pučkom uspomeni neljeput. Međutim ipak, kad je on amo došao, nije se htjelo s nikoje strane dirati u njega, mi smo se ograničili na to, da motrimo njegovo djelovanje, nadajući se, da se je možda promjenio na bolje. Njekoliko vremena držao se je zbilja barem prividno mirnim, dok nehotice ne doznamo, da on u tome prividnom miru, ipak radi svakako, samo ne onako, kako bi morao.

Bili će tomu njekoliko dana, što nam je dječak jedan, koji polazi V. razred pučke škole, stao prijaviti, bez da smo ga mi što pitali, kako nam se u školi, pred

Talijanski uzor- učitelj!

Veli Lošinj, 8. januara 1902.

Za ilustraciju abnormalnih odnosaja, koji vladaju u ovom mjestu, najbolje će poslužiti tužba, što su ju naši kapeluni poslali na c. kr. kot. poglavarstvo proti ovđašnjem ravnajućem učitelju; pa Vas ljepe molimo, gospodine uredniche, da ju izvolite u cijelosti priobčiti, kako Vam ju

dive mu kubure i nož bjelosapac istrogliiza posa i pobjegoh gorom pjevajući. Već se ničem nikoga plasio, kad sam se bio oružao. — Sastodio se s Jovom Kadijećevim iz Imotskoga i još su dva druga, te smo skupu hajdukovali. Jedne noći, kad se digosme baš iz Kadijećevih kuća, istreblju mu mačku iz kuće van, pa se stala krviti. Zli biljezi! — šapnuju ju Jovi. On na to ni reći, ali, svetoga mi Andrije, ja bijah pogodio. Sutradan Jovo poginu na Arzanovu; jedini drug nam Prlj izmače, a mene i Ivandića svježa žandari i povodeš u splitsku tamnicu. Nije bilo tveđih dokaza proti nama, te nas nakon 20 mjeseci, pustiše iz zatvora. Splitsku nas je straža dopratila do bosanske medje, a onda nas je pustila na slobodu.

Ja: Čemu se tada nesi povratio kući i dalje mirovao?

On: Nije mi vrag, da — prosti Bože! Zalazio sam u Turku i činio im kvara. Hvatali su me više puta, a ja im svedjer mudro uticao. Dugo bi bilo, kad bih ti htio svaku prijevidati. Pristupiš k meni

Sekulović iz Prološca, Meštrović i Nosić sa Studenaca i Lončar s Vinjana. Mi sačinjamo pravu hajdučku četu. Pristupalo je k nama i drugih četnika, ali bi došli i posli, dočim nas petorica niesmo se rastajali jedan od drugoga. Mene izbaraše harambašom. Slažali su me; sam je Sekulović bio mrvu zagrijživ. Zimi bi izkorišćili jama, dosta široku a malo duboku, pokrili bi je drvljem, pa bismo se u nju zabiljili ili bismo se sklonili u kakvu gorskú pećinu.

Ja: A čim biste se hraniли?

On: Dognao bi nam prijatelj pod jesen i kruha, i meso, i vina, i rakije za zimnicu. Kad bi uklijao snieg, ne bismo katali za tri mjeseca izišli iz logora.

Ja: A bi li vam bilo studeno?

On: Pokrivač i haljina imali smo koliko ti duša želi, pa se niesmo bojali ni sniega ni mraza. Kad bi osvanuo Gjurgjev danak, te sniegovi okopnili, a gora zasezenila listom, tada bismo mi izaslali. Znaš i sam, da se veli: Gjurgjev danak, hajdučki sastanak!

(Nastavak slijedi.)

njima — djecom, don Vin. Scarpa izugava; kako su za vrieme našeg katekiziranja ponizuje tako, te ide pred vrata naših razreda slusati, kako i sto mi djeći govorimo; kako pogrdjuje pred svojom hrvatski narod i jezik. — Mi smo — kako je i razumljivo — u prvi čas planuli, jer nedajemo nikomu ni najmanje povoda, da ovako protu nas govoriti i radi, te smo bili naumili smjesta prijaviti i ga u slavnom poglavstvu, nu opet, da i nalogi ne učinimo mu krivo i da ga možda bezebražno ne okrivimo, uztrajeli smo se i čekali smo još nekoliko dana, da se oštvari bolje osvjeđenje. — I doista: mi smo izputili još nekoliko školske djece, koji su nam pripovedjali iste stvari i potvrdili ono, što nam je kazivao gore spomenuti dječak, te ujedno doznamo, da g. Scarpa ne samo jednom, nego i češće i neprestano sve do ovih dana — kad je već valjda doznao, da mi mislimo registrati proti njegovom postupku — izrugavaju se nama, rušeći pred djecom naš autokrititet, koji nam je kao kateketom absolutno nužan, a neprestaje ni sada huškati i mržnju užigati dječi u duši napram Hrvatima i njukovom jeziku. — Navesti temo samu u kratko njeke izjave, kojima se je g. Scarpa očito ogrešio. — Već samo to, što on prisluskuje pred vratima razreda, gdje katekete predavaju, po sebi je neliepo i nedostojno zalog i pametnog čovjeka, a pogotovo se mora odsuditi, kad još on na to djecu upozoruje, govoreci im: „cito, adesso vado ascoltar cosa parla quel croato“. Opelujemo, da se je to dogadjalo gotovo svaki sat za vrieme katekiziranja. G. Scarpa mislio je valjda, da ćemo mi govoriti onom polit. tendencijom djeci protiv Talijana, kojom se on služi protiv Hrvata, te tako nas uloviti, a jer to ne moguće niti može, služi se drugim načinom, kako da nas barem pred djecom ponizi. — Tako da je često izsmehavao u školi prvo podpisanih kateketu don Drag. Hlaču: „Quel abbasso ziga invece di silenzio — annunzio — quel croato che non sa italiano“ (da je to zlobno, lako se je domisiti već iz toga, što daje u I. gimnaziji znade za lat. rječ silentium). — Neznamo s kojeg razloga ostavlja on djeci sve po volji, tako da u njegovoj školi vlada prava anarhija, a kada djecu mri, titulira ih sa „Signori“, a onda se nasuprotni pred djecom izrugava nama, kako mi u našim razredima, vičemo: „Come quel croato ziga“, pa nam onda izmišlja imena: zigamuri, parlamuri, itd. „Mi ascoltavo albusso come il parlamuri (don K. Hlača) ziga!“ (Konac sledi)

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Proračunski odbor, koji se je sastao učestkom božićnih blagdana, raspodjelio državni proračun i predložio ga na kongres. Ovaj način raspodjele stoji u obvezi u savetu sa članom 6. ministrarske knjige i u promjeni izvještice politike. Opozicionalni listovi pripovedaju, da će Čedomil Mijatović nedavno imao dogovore u Beču, te da je preko pravoslavnih božićnih blagdana opet došao u Beč.

Bugarska. Poslednje ministarsku krizu izazvalo je neuredjeno finansijsko stanje kneževine. Ministarstvo je htjelo skopiti se francuzkim novčari zajam, čemu se je užprotivila narodna skupština ili sobranje. Radi toga moralo je odstupiti ministarskoj je novo sastavio Cankovića. Danes Posto nije ni on mogao dobiti od sobranja potrebog zajma, razpustio je sobranje. Novi izbori imadu se obaviti u roku od dva mjeseca. Novom ministarsku prioritetu kratko življenje, ako se ne složi sa Stambulcima, t. j. sa vodnjem ove stranke, sa zastupnikom Petkovom. — Ruski listovi pozivaju rusku diplomaciju i ruske novčare, da pruže bugarskoj vladu zajam od 50 milijuna rubala. Tim će riesiti bugarsku vladu iz velikih neprilika, pripomoći će k uređenju finansijskog stanja kneževine, i ovu će oslobođiti od upliva Austro-Ugarske.

Rusija. Dne 9. t. mj. stigao je u Beč zapovijed jedne ruske dragunske pukovnije, kojoj je nadvojvoda Fran Ferdinand vlastnik. Zapovjednik pukovnije pi. Bellegarde predstavio se je nadvojvoda, koji ga je vrlo ljubezno primio. Posle podne posjetio je ruski časnik razne vojničke dostojañstvenike. — Krilnoga pobočnika njemačkoga cara Vilima, poinorskog kapetana Usedom-a primio je ruski car Nikolau u posebnoj audienciji u Carskom selu. Kaptelan Usedom predao je caru vlastoručno pismo svoga vladara i božićne darove.

Mjestne:

U zadnjem broju smo javili, da je bio uapšen socijalista Dorbić. Danas dodajemo, da ga je redarstvo nakon 24 satnog uzapćenja izustilo. Čudimo se, da se u prosvjetljenoj državi tako na labku ruku uapšuje!

Čitaonica u Puli priređuje u subotu dne 18. januara 1902. na 8 sati večer plesni vjenčić. Ulaginja: Za članove 20 nvč. Za nečlanove 50 nvč. po osobi. Obitelji članova 50 nvč.

Pokrajinske:

Imenovanja i premještenja u tršćansko-koparskoj biskupiji: Biskupski ordinarij u Trstu imenovan je Monsignor Vinka Zamlić župnika itd. u Voloskom prodekanom i počastnim konsistorijalnim savjetnikom (Čestitato srdačno!); velež. g. Ante Stemberger, duh. pomoćnik u Trstu, imenovan je župe-upraviteljem u Kastvu; velež. g. Niko Žugeš, kapelan u Zvonečil, imenovan je župe-upraviteljem u Dutovlju; velež. g. J. Vrabec, duh. pomoćnik u Kastvu; premješten je kao kapelan u Zvonečil.

Crna Gora. Knez Nikolu, koji se je nalazio prosloga mj. u Nizzi, čekao je u Trstu parobrod ugarsko-hrvatsko-pabarodarskog družtva tri dana, da ga poneše iz Trsta u Kotor. U nedjelju je imao knez stignuti u Trst, a mjesto njega, stigne iz Nizze ře Rieku brzozjav parobrodskom družtvu, da mu posluži parobrod u susret u Mljetce. Iz Trsta odputovao je parobrod „Hungaria“ pod zadovjednjom kapetana Lovrića u Mljetce, odakle će kneza dovesti u Kotor. Ta promjena u kneževom putnom programu tu mudi se na razne načine.

Srbija. Iz Biograda stižu opet uznemirujuće vesti. „Tamo, da se neradi sami o promjeni vlasti, nego i o promjeni dosadašnje izvanske politike.“ — Beogradske Novine priobčuju ostanak proti Ruij, proti kojih su onomadne i „Male Novine“ oštrim članionicama. „Olik tā lista stope u svezi sa vjernim kružovi, što daje slatiti, da se u istinu u Biogradu kanti promjeniti pravac dosadašnje Iz-

vanjske politike. Biogradske novine dočekuju, da Austro-Ugarska imade pravo da zaposjedne ne samo do Mitrovice, nego i preko Mitrovice, jer da u tom pogledu nema nikakvih uslanova u berškome kongresu. Ovaj način raspodjele stoji u obvezi u savetu sa članom 6. ministrarske knjige i u promjeni izvještice politike. Opozicionalni listovi pripovedaju, da će Čedomil Mijatović nedavno imao dogovore u Beču, te da je preko pravoslavnih božićnih blagdana opet došao u Beč.

Talijansko političko družstvo nije htjelo popustiti, tako bijaju izabrani njegovi kandidati proti volji poljskih talijanaca, koji su ostali radi toga silno ogorenici. Svemu nezadovoljstvu dade ova time izraza, što su kao članovi recenzo družva izstupili i hrpmice iz toga družtva.

Poljski načelnik slado-gladki Rizzi ostao je kao odbornik rečenog družva načelnjaju u družtu. Ali konačno izstupi u, da nedodje u sukob sa svojimi talijanskim sugradjani, il. da pokaze kako se ni on neslaže sa djelovanjem svoga družta. On je to doduze morao učiniti prvi, t. j. odmah, čim je saznao, da se njegovi sugradjani protive kandidaturi osoba, koji će raditi proti interesom grada Pule, ali on se nije hotio zamjeriti svojim drugovom u odboru spomenutog družva, misleći valjda, da će njegovi sugradjani popustiti i da će se napolik ipak umiriti.

Nu videći, da se ovi nesele, i da su svi izstupili iz navedenog družta, nepresto mu drugo, njeđo položiti čast odbornika ili možda čast načelnika grada Pule. On se odlučio za prvo, a to je spravilo u nepriliku ravnateljstvo talijanskog političkog družta.

Radi toga sastalo se ovo dne 4. t. mj. u Trstu na sjednici, da se posavjetuje o tom neugodnom sukobu.

Predsjednik družva i c. kr. zastupnik V. kurije Bennati priobči drugovom, da je odbornik dr. Josip Bregat položio čest odbornika. Odbor zaključi, da se neprima ostavku i da ga predsjednik nagovori, da povrće natrag ostavku.

Zatim pročita predsjednik pismo od dne 31. decembra 1901. kojim mu javlja 84 člana iz Pule, da izstupaju iz družta. Pismo to glasi:

„Pošto je sl. talijansko političko družtvo za Istru pokazalo osobito obzirom na poslednje svoje zaključke, tičeće se kandidatura za istarski veleposjed, da neznaštiti družvene i materijalne interese grada Pule, podpisani načini se prisiljeni izstupiti iz družta moći to slavno ravnateljstvo, da se njihova imena briše iz družvenog imenika.“

Isti predsjednik priobči i drugo pismo od dne 1. t. mj. kojim javlja dr. L. Rizzi, da izstupa iz družta. Svatko si može lako i sam pomisliti u kakvu su spravili stupicu poljski talijanaci c. kr. zastupnika V. kurije i njegove drugove od ravnateljstva.

Što sada? Njesto valja zaključiti; nekako se treba iz stupice izvući. Nije to brue lahak posao. Al ipak njesto se mora učiniti!

Sl. gospoda ravnateljstva stvorile zaključak, da im je savjet čista, jer da nisu nikada ostetili ni moralnih, ni materijalnih interesu grada Pule.

Sada neki im vjeruju tko hocé. Netko lože, il lažu poljski talijanaci — 84 njili sa načelnikom Rizzi-em, ili lužu sl. gospoda ravnateljstva talijanskog političkog družta. Trećeg izlaza neima!

U Podgradu se množi talijanska kolonija. Priobčili smo nedavno, kako se u isto našom Podgradu načinjata činovnike sudbenih, porezne itd. talijanske narodnosti i kako su tada činovnici Hrvati ili Slovenci skoro biele vrane. Ovih dana poželjila se je činovničko-talijanska kolonija za jednu osobu, i to za c. kr. sudbenog kancelistu: Za mjesto kanceliste natjecalo se je i naših moževa, ali, da se pojača talijanska kolonija, poslase njoj samo jednoga člana. Strelji li nesi

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Si čet' kako zna susedor sin, ki hodi va talijansku školu, lipo lejti:
Jur. Ma znaš još, liplje, klijet i prokljinat.
Fr. Varamente nećini ocu - sramoto.
Jur. Ča čes' jabuka nepeđe dugi od debla.
Fr. Olac prodanač i Šarenjak a sin malo
vrđni: prokljinjavac.

janaši grada Pule, povodom zadnjih zemaljskih izora prosvjedovali proti kandidatom talijanskog političkog druživa za Istru, istarskom veleposjedu i kako je tako bilo došlo između njih i rečenog druživa do oštrelj novinarskih prepira. Poljski talijanasi protivile se naime kandidatima moževi, za koje su znali, da će se zubi i zoki protiviti prenosu zemaljskog sabora i zemaljskih ureda iz Poreča u Pulu.

Talijansko političko družstvo nije htjelo popustiti, tako bijaju izabrani njegovi kandidati proti volji poljskih talijanaca, koji su ostali radi toga silno ogorenici. Svemu nezadovoljstvu dade ova time izraza, što su kao članovi recenzo družva izstupili i hrpmice iz toga družtva.

Poljski načelnik slado-gladki Rizzi ostao je kao odbornik rečenog družva načelnjaju u družtu. Ali konačno izstupi u, da nedodje u sukob sa svojimi talijanskim sugradjani, il. da pokaze kako se ni on neslaže sa djelovanjem svoga družta. On je to doduze morao učiniti prvi, t. j. odmah, čim je saznao, da se njegovi sugradjani protive kandidaturi osoba, koji će raditi proti interesom grada Pule, ali on se nije hotio zamjeriti svojim drugovom u odboru spomenutog družva, misleći valjda, da će njegovi sugradjani popustiti i da će se napolik ipak umiriti.

Nu videći, da se ovi nesele, i da su svi izstupili iz navedenog družta, nepresto mu drugo, njeđo položiti čest odbornika ili možda čest načelnika grada Pule. On se odlučio za prvo, a to je spravilo u nepriliku ravnateljstvo talijanskog političkog družta.

Radi toga sastalo se ovo dne 4. t. mj. u Trstu na sjednici, da se posavjetuje o tom neugodnom sukobu.

Predsjednik družva i c. kr. zastupnik V. kurije Bennati priobči drugovom, da je odbornik dr. Josip Bregat položio čest odbornika. Odbor zaključi, da se neprima ostavku i da ga predsjednik nagovori, da povrće natrag ostavku.

Zatim pročita predsjednik pismo od dne 31. decembra 1901. kojim mu javlja 84 člana iz Pule, da izstupaju iz družta. Pismo to glasi:

„Pošto je sl. talijansko političko družtvo za Istru pokazalo osobito obzirom na poslednje svoje zaključke, tičeće se kandidatura za istarski veleposjed, da neznaštiti družvene i materijalne interese grada Pule, podpisani načini se prisiljeni izstupiti iz družta moći to slavno ravnateljstvo, da se njihova imena briše iz družvenog imenika.“

Isti predsjednik priobči i drugo pismo od dne 1. t. mj. kojim javlja dr. L. Rizzi, da izstupa iz družta. Svatko si može lako i sam pomisliti u kakvu su spravili stupicu poljski talijanaci c. kr. zastupnika V. kurije i njegove drugove od ravnateljstva.

Što sada? Njesto valja zaključiti; nekako se treba iz stupice izvući. Nije to brue lahak posao. Al ipak njesto se mora učiniti!

Sl. gospoda ravnateljstva stvorile zaključak, da im je savjet čista, jer da nisu nikada ostetili ni moralnih, ni materijalnih interesu grada Pule.

Sada neki im vjeruju tko hocé. Netko lože, il lažu poljski talijanaci — 84 njili sa načelnikom Rizzi-em, ili lužu sl. gospoda ravnateljstva talijanskog političkog družta. Trećeg izlaza neima!

U Podgradu se množi talijanska kolonija. Priobčili smo nedavno, kako se u isto našom Podgradu načinjata činovnike sudbenih, porezne itd. talijanske narodnosti i kako su tada činovnici Hrvati ili Slovenci skoro biele vrane. Ovih dana poželjila se je činovničko-talijanska kolonija za jednu osobu, i to za c. kr. sudbenog kancelistu: Za mjesto kanceliste natjecalo se je i naših moževa, ali, da se pojača talijanska kolonija, poslase njoj samo jednoga člana. Strelji li nesi

Podgrajaca, koji će malo, po malo svu naučiti talijanski jezik — sve na čast i slava narodne ravnopravnosti!

Ye o budućem trčanskom biskupu. Danas imadute zabilježit dva glasa gledi osobe budućeg trčanskog biskupa.

Ljubljanskemu „Slovencu“ javila neki pouzdanik da mu je poznata izjava preko-puljskoga biskupa, Flappa, koji da je kazao, da bi se preselio u Trst jedino kad bi morao ili kad bi mu se zapovjedilo s nadležnog mjestu, inače nikako.

Beckomu listu „Information“ br. 3. pišu iz Rima (Vatikanica) gledi imenovanju trčanskog biskupa ovjekliko: „Pitanje

gledi popunjena biskupske stolice u Trstu razpravljalo se u zadnje doba ovjek upravo ži valno. Sv. otac papa tražio je prelata, koji bi s ostalimi vlastitostmi, koje treba da riješi biskup, poznavao također oba jezika, koja su u porabi u Trstu. Austrijska je vlada predložila Monsignoru Nagli (gravantelja u zavodu „All'anima“). On je Niemac, što mu je pak u nekoj krovih u prilog, jer tako nebi bio nuždan izbor medju Talijanom i Slavenom. Nu on govori savršeno jedino talijanski jezik.

Pošto zahtjeva austrijska vlada njegovo imenovanje, biješe određeno, da mu se privremeno dodeli na pomoć osobu, koja poznat slavenski jezik. Monsignor Nagli je jošte mlad te će se lahko naučiti brzo slavenski jezik, te tako se čini, da su odstranjene potekloće gledi popunjena tog mjeseta“. Dakle, ni Slaven, ni Talijan, nego Niemac, koji nepoznat ni rieči našega jezika a govoriti nesavršeno talijanski, kako doznamo iz pouzdana izvora.

Obistinili se ova vjes, obistinili će se opet jednom poznata stara poslovica, da izmedju dvorce pravdaš, uživa treći. Naša vlada znade, s kim posla imade!

Jos o tajnom poslanstvu u Rim. „N. S.“ u prvom broju t. g. donio je pod naslovom: „tajno poslanstvo — na povratku“ u pokrajinskih viesih i izjavu Mr. Pesante-a, da on nije na ničiji na-govor ili prilič napustio svoje putovanje u Rim. — — — — — Koliko on ljubi naš narod i njegovu svetinje, o tom nema ni govor, jer sve njegovo djelovanje u javnosti, bilo kao svećenika, bilo kao školskog nadzornika govoriti protivno, t. j. da nas nevoli. Dobro, neka ide u Rim kada ga bude volja, ali neka ne zaboravi sobom povesti i kanonika Buttigroni-a iz Trsta, i on je naš veliki pri-jatelj, ako mu od toga kakova korist, nu neki prije dobro, pročitaju i promazgaju viesi, što ili imade 24. broj „Correspondenzblatt für den kath. Clerus Österreichs“, dokle cito svećeničkog lista „o sudbinu katolika u sjedinjenih državah Amerike“, a u nekom prijašnjem broju opisuje nezadovoljstvo njemačkih katolika u „Slavenskoj“, što su ga pouzročile neke novolarije. Amerikanci imaju svoj protestantizam i framsonejerija, Niemci svoj protestantizam i najnovij „Los von Rom“; Slaveni nješto protestantizma sa grčkim sjedinjenicim, i nesjedinjenim, obredom i katolicizmom. Ako je dokle Amerikanci i Niemcem kralak izbor, Slavenom je širok; s toga neka svatko pusti naš tužni narod u Istri na miru, da se moli svemu Božu u svome jeziku, a neka ga ne proganjaju i ondje, gdje progonstvu nema mjesa. Neka ne bljezgaju u Rimu ljudem, koji ne poznaju i ne mogu poznati naših odnosa kojekakve babare, jer li mogli vidjeti druge stvari, na koje neće da misle. Talijansko nepoznavanje tudjih odnosa je najviše skodilo katoličkoj crkvi, a njihova pretjeranost učinila je povratnik nemogućim; — eno im historije, ali ne od Benussia i Saliata, niti od Pesante-a ili Buttigronija, nego objektivne. Petljani kanonika Buttigroniu, kojim on znade, i samoga sebe okritiš, neće pak spusiti vjere, a našem narodu može pouzročiti doći neugodnosti.

Gorka je ironija tvrdnja kanonika Pesante-a, da su naredbe od godine 1898

1900 sv. ureda za obrede izdane iz ljubavi prama slavenskom pu-

čanstvu u ne njenje ovju skodju. Toga vam nebismo vjerovali, g. ka-noniće, ni da stavite ruku u ogran, jer znamo tko je one naredbe izvazao i kakva im bijaše poslije upravo u vašoj biskupiji. Ako je u istinu bio postignut cilj, da se recene naredbe budu strogo obdržavale, onda ja si ga blednomu našemu narodu u porečko-puljskoj biskupiji, koji se neće više moći ni moliti svom Bogu svojim jezikom i komu će prijatelji i politički istomisljenici g. Pesante-a propovedati rieč božju u tudjem mu jeziku.

Kako cesarske oblasti poštuju naš jezik? Kako je poznato, po novom školskom zakonom, poboljšalo se je učiteljemu pučkih škola njihove plaće. Tom prigodom dobili su hrvatski učitelji posebne dekrete i tiskane u njemačkom (jedino spasitevnom) — i u hrvatskom jeziku, koliko đe cesarske oblasti, a na čelu im e kr. namjestničtvu u Trstu, do našega jezika, vidit će nasi čitatelji iz spomenutog de-kreta, koji evđ doslovno donasamo:

„Gospodu (2) N. N., deštin. učitelj (2.1. padež) i N. — U smislu pokrajinskog zakona od dne 9. oktobra 1901. br. 35 pristupa (2). Vam od 1. Septembra 1901 godišnja plaća — kruna, službovanja doplatiti godišnji — i ako ne bilo stana u naravi, odstetu (2) godišnji — kruna. — Nije promemb (2) gledi Vasih dosadanji starostni doplataku službovanja. U jedno (2) se izdaju potrebite blagajničke odredbe. C. k. zemaljskog šolsko vjeće U Trstu, dne 11. novembra 1901. — C. k. na-mjestnik: Gočić (pečat).“

Osim ovih naznačenih c. k. pogrešaka, neka se doda i ove, gdje posle rednoga broja nije metnuta piknja, pak čemo naći u dekretu od 12 redaka četrnaest c. k. pogrešaka, što je pak tim veća po-blazan, jer je taj dekret i tiskan, te što nisu na namjestničtvu našli shodnim niti da pregledaju, je li pravilno složen.

Iz Sluma nam pišu dne 8. janara: Pak da nemamo radostnih i zabavnih dana u Čićariji! Evo vam viesi iz Sluma: „Sve star i mlado, mužko i žensko, bogato i siromašno sastalo se je dne 1. januara u prostorijih našeg dobrog Krhavca da prisustvuje glavnoj skupštini podružnice sv. Cirila i Metoda. I da nas je bilo prešte godine sve natpravno u prostorijah narodnog Krhavca, ovu godiju bilo nas je više, jer nisu mogli svi, dapaće puno ili je moralno ostali izvan mesta, gdje se je vršila ovogodišnja glavna skupština. Predsjednik Mate Finderle u uređenu dobu viesi skupštini spominjući dobročinstva, učenja sa strane veleslavne družbe sv. Cirila i Metoda. I da nas je bilo

prešte godine sve natpravno u prostorijah narodnog Krhavca, ovu godiju bilo nas je više, jer nisu mogli svi, dapaće puno ili je moralno ostali izvan mesta, gdje se je vršila ovogodišnja glavna skupština. Predsjednik Mate Finderle u uređenu dobu viesi skupštini spominjući dobročinstva, učenja sa strane veleslavne družbe sv. Cirila i Metoda, ovdješnjem pučanstvu; tajnik Zorko Klun izvestio je člane o slanju podružnice, prijavio da njima potrebito je poglavitoj skupštini družbe sv. Cirila i Metoda prošle godine u Opatiji, pozivajući ih da se uz geslo: „Pomozi si sam, pa će ti i Bog pomoći!“ sjete držiće i podpomažu ju prinosima, da izkažu tako svoju zahvalu za dobročinstvo učenjima selu Slumu gradnjom škole. Sve, staro i mlado, obećalo je na to da će raditi na korist družbe znajući, da bi bila najveća stramota, kad bi propala podružnica sv. Cirila i Metoda u Slumu, te se izjavise bripravnila po svojih silah i u buduću podupirati družbu. I neporekose. Sto i jedan član izplatio je svoju članarinu onaj isti večer svomu blagajniku 101. član u selu, koju broji samo 58 kućnih brojeva! Nijedan prisutni nije odustao, da ne bi sa svojim prinosom litio položiti „mali dar domu na oltar“. Da, i slični Križanić, opisati utisak, kojega su učinila djeca krasnom predstavom, nije moguće. Križanići su opti vidili, što vriedi nauči u materninskom jeziku. Mnogi su roditelji, kojima djeca moraju da pirole, Legini, skolu u Labinu gledali zavidnošću krasan napredok učenika družbine škole. Šire su mnogini od miline i radosti zarađile obi, a cieli puk nije dao mira, dok se nije obećalo, da će se buduće ne-djelje opotipati svećanost. — Sabrani do-maći ljudi i gosti iz Vižinadstine, Višnjani-žine, te čak iz Rakotola neće tako brzo zahoraviti predstavu „Kraljevića Marka“, koji, okrijev se iz kabla dobrom kapljicom od 9 godina, trešnju silno prestrašenu „Strigu Legu“, dajući nam lep nauk, kako imamo ljubiti i šlovati svoj rod i svoju domovinu i složno ju branići. — Na svetku smo dužni zahvaliti se našoj dičnoj „Družbi sv. Cirila i Metoda“ na novčanoj

mora biti, da ne palimo samu slamu, koja odmah izgori, nego da našemu oguju do-davamo tvrdog goriva, da razreže sva sra-đa u sredini svašem u Slamu, nego i cijeloj okolici.

Čićarija naša mora na dan! — Novi odbor biran je ovako: predsjednikom M. Finderle, posjednikom Josip Posedel, tajnikom Zorko Klun, žup- upraviteljem: zamjenikom Antun Krhavac; blagajnikom Petar Božić i njegovim zamjenikom Antun Božić. Tajnik bijaše odabran i odaslanikom na glavnu skup- stinu družbe u Opatiju. Nakon izbora pro-govorio je i Jakov Posedel (Puce) doku- zavjujući, kakova je potreba, da se podupre družba, kojoj je glavna svrha prosvjeti i pročrvat naroda. Poslije toga bje zaklju- cena glavna skupština u najljepšem režu.

Občinski Izbori u Kanfanaru počeli će dne 15. te će trajati dne 16. i 17. janara t. g. Talijanske novine Istre i Trsta pozivaju naše seljake i „buoni vil- lici“, da se slože sa gospodom i da nedozvole, da tudji ljudi zavladiju onom ob- dinom. Mi neznamo koji su to tudji ljudi, koji bi htjeli zavladati kanfanarskom ob- cincu, jer pristaže naše narodne stranke jesu sve sami Kanfanarci. Znamo na- zuprot, da talijanska stranka kani u novo zastupstvo, metnuli tudjince, i to ravnij- sku gospodu, od koje bi se imali ču- vati naši seljaci kao od žive vatre. Dozna- jemo naime iz pouzdana vriela, da kane kanfanarski krenjli i šarenjac metnuti u novo občinsko zastupstvo 3—4 trgovaca i posjednika iz Rovinja. To bi bili daki jedini tudjinci i proti njim moraju ustati svi pošteni naši občinari.

Iz Kastva nam pišu početkom t. g. Na Silvestrova priredila je naša „Istarska Vila“ krasnu zabavu. Pod ravnjanjem njegove zborovodje gosp. G. Milnerića od-jevao je zbor niz prelepili a ujedno i težkih komada na obće zadovoljstvo. Isto tako odigrala se sa velikim uspjehom pričigdina igra, našto je slijedila tombola. — O pol noći prikaže se na pozornici starac Bandažak, sav zguren sa dugakom bielom bradom do zemlje i sav posu- sniegom — god. 1901 — te prođe preko pozornice. Odmah iz njega stupi na pozornicu mala djevojčica, odjedena u sve- čano ruho i sa hrvatskom trobojnicom preko prsiju; na toj trobojnjici vidjeli se zabilježena g. 1902. Sa obadvih strana razsvjetljivalo ju je bengališko svijetlo a ona nagovori prisutne prekrasnim i za- nosnim govorom i sa željom, da bi nova godina našemu narodu i našoj domovini donesla liepsili darova, nego li prošla. — Ta gospodjica bijaše Božena Kucić.

Občinstvo joj je jako povladljivalo. Iz Kaštella nam javljaju: I ove godine je u školi naše družbe sv. Cirila i Metoda bila priredjena svećanost božićnog dva, koja je nadkritila lansku svećanost. Naroda je sabralo toliko, da bje škola na-trpana. Usred liepo priredjene pozornice stalo je krasno bogato nakićeno božićno drvo, koje su obskribili naši rođoljubni mladići Josip Kocijančić i Ivan Legović. Opisati utisak, kojega su učinila djeca krasnom predstavom, nije moguće. Kaštelići su opti vidili, što vredi nauči u materninskom jeziku. Mnogi su roditelji, kojima djeca moraju da pirole, Legini, skolu u Labinu gledali zavidnošću krasan napredok učenika družbine škole. Šire su mnogini od miline i radosti zarađile obi, a cieli puk nije dao mira, dok se nije obećalo, da će se buduće ne-djelje opotipati svećanost. — Sabrani do-maći ljudi i gosti iz Vižinadstine, Višnjani-žine, te čak iz Rakotola neće tako brzo zahoraviti predstavu „Kraljevića Marka“, koji, okrijev se iz kabla dobrom kapljicom od 9 godina, trešnju silno prestrašenu „Strigu Legu“, dajući nam lep nauk, kako imamo ljubiti i šlovati svoj rod i svoju domovinu i složno ju branići. — Na svetku smo dužni zahvaliti se našoj dičnoj „Družbi sv. Cirila i Metoda“ na novčanoj

pomoći kao što i svim Kastelicima, koji su pripomogli, a također se zahvaljujemo velič. g. Šekli, župe upravitelju u Sv. Lovreću, koji je poslao za nekoliko djece raznovrsne rubenine. A vam, Kastelicem, neće bude božjeno drvo poticalom, da marijivo salje svoju djecu u školu a ne dopustite da klatare i ljenjare, jer je ljenost klica svakoga zla, a škola i nauka temelj svakoga napredka. Kastelac.

Iz Opatije nam pišu, da su tamo dne 8. t. m. tri nazovi-oficira bijela po-činili veliku prevaru u trgovini jednoga draguljara. Jedan od njih predstavio se je draguljar kao pobočnik jednog gene-rala, koji stanuje u Opatiji i za koga je izabrao prsten visoke cene. Uzev prsten sobom, reče, da stanuje sa generalom u hotelu „Stefanie“ i da će noye kasnije doneti. Draguljar je uzalud čekao novce pak videć, da nema ni častnika ni prstena ni novca, potrazi častnika u hotelu ali ga ne nađe, jer se je već bio pobrano sa dra-govni na Rieku. Tuž ga potražiće častnici te odvedeće sa drugovi na redarstvenu oblast, gdje se je izpostavilo da ono nebijahu častnici u Opatiji, nego prosli va-ralice, koji su nosili častničko odjelo nei-majući na to prava. Na redarstvu kazao je onaj, koji je prsten odnio, da se zore barun Somorjai iz Budimpešte, drugi Ye-rez pravnik iz Kečkemeta, upisan na sveučilištu u Pešti, a treći nije htio dati svoga imena. Kod vapšenika pronađena je veća svota novca.

Kako iz Bakareša javljaju, posjetili će i ljetos, i to mjeseca marta našu kra-šnu Opatiju rumunski kraljevski supruzi, kralj Karol i kraljica Jelisava sa praturom. U Opatiji da će ostati sve do mjeseca maja. — Počelkom februara posjetili će Opatiju također Luksemburški velevo- vodski supruzi, koji će se tamo zadržati takodjer dulje vremena.

Voznja automobila između Nice i Opatije i natrag razdieljena će biti ovako: Dne 6. aprila Nica-Turin; dne 7. Turin-Mljetci; dne 8. Mljetci-Opatija; dne 9. aprila velika pomorska svećanost na Rieci; dne 10. aprila velika svećanost u Opatiji; dne 11. aprila povratak: Opatija-Mljetci; dne 12. Mljetci-Turin; dne 13. Turin-Nica; dne 14. i 15. aprila izložba u Nici; dne 16. natrkvajanje za milju i za Rotschildovu čašu.

Književne:

„Matica Hrvatska“ razpisuje za god. 1904. iz zaklade Aleksandra pl. Vušćića književnu nagradu od dve tisuće (2000) kruna, i to prema naročitoj ustanovi § 2 zakladnice: „za najbolje djelo, baveće se hrvatskom poviesti (po primjeru Sničklasov „Hrvatske poviesti“ i Lopatićeva „Povesti grada Karloveča“) ili najbolji historički roman ili priповiest iz hrvatske prošlosti (po primjeru Šenovini romana: „Zlatarevo zlato“, „Diogenes“ itd.) ili najbolji igrokaz, predstavljajući historički događaj iz hrvatske prošlosti. Na-grada može se razdieliti i na dva jednakovo vrijedna djela, ali nikada na više nego dva djela“.

Nagradjeno djelo treba da iznosi — izuzevši dramatski proizvod — najmanje deset štampanih araka, a natječaj traje do uključivo 31. decembra god. 1904., do kojega dana imadu se rukopisi bezimeno, čisto i čitljivo od tudje ruke pisani, sa načinom imena pišeću u posebnom za-pečaćenom omotu, podnjeti „Matici Hrvatskoj“ na ruke rječima tajnika. Kasnije stigli rukopisi, kau i oni, koji ne odgovaraju svim uvjetima natječaja, ne će se uvažiti.

Po odboru „Matica Hrvatska“ iz Vušćićeve zaklade za g. 1904 nagradjeni rukopisi postaje vlastničvom „Matici Hrvatske“, koja ga je u smislu § 5 zakladnice dožna tiskati težnjem godine dana, posto je nagrada dorilana.

U Zagrebu, 1. januara 1901.

Odbor „Matica Hrvatska“.

Iz drugih krajeva.

Iz Beča namjavljaju, da se je tamo vjenčao ovih dana g. Anton Foerster, glazbenik i sin poznatog slovenskog glazborca g. Foerstra, sa gospodjom Antonijom Šabec, udovom prenaro umrlog slovenskog rođoljuba Ivana Šabec iz Trsta. Bilo sretno!

† Josip Noli. U Ljubljani premisnuo je poznati slovenski operni pjevač i suradnik „Slovenskoga Naroda“ g. Josip Noli u noći od subote na nedjelju nakon duge i težke bolesti providjen sv. otajstvu za umiruće. Odličnomu rođoljubu i umjetniku vječni pokoj, a mnogobrojnoj mu rodbini i svim njegovim milim naše iskreno sačešće!

Klub čeških turista u Brnu priredjuje za uskrnsne blagdane izlet u našu južnu pokrajine, i to u Dalmaciju i Crnu Goru. Kako javljaju češki listovi, prijavio se je već do sada dostatan broj izletnika. Izletnici odlupotvrat će dne 22. marta iz Beča, te na putu posjetiti Rieku, Šibenik, vodopade rieke Krke, mjesto Trogir, Split, Solin, Hvar, Korčulu, Gruž i Dubrovnik. — Iz Dubrovnika krenuti će za Boku Kotorsku, a odayte na Cetinje. Na svom povratku posjetiti će Vis, Mali Lošinj i Rieku. Odakle će željeznicom natrag.

Braća Seljan na povratku u domovinu. Iz zagrebačkih novina doznaјemo, da se nalaze na povratku u domovinu braća Mirko i Stevan Seljan, Karlovecani, koji se nalaze u službi abisijskog kralja Menelika i koji obnašaju tamno visoke častni. Braća Seljan poslali su uredničtvu „Obzora“ iz Adena na Božić krasnu razglednicu sa napisom: „Sretna Vam 1902. uz želju uspeha na polju političke borbe“.

Skole u Galileiji. Krakovski list „Gazela škola“ erto stanje školstva u Galiliji veoma crnim bojama. U jednom članku veli, da onda imade dve hiljadu občina, koje nemaju nikakve škole, stotine škola nemaju učitelja, a 600.000 djece ostaje bez obuke. I u načina osnova, da je veoma loša. Posljedica je tomu svemu ta, da Galilija broji 4,560.416 osoba koje neznaju čitati.

Kako dugo može čovjek živjeti u ne spava? Za rješenje ovoga pitanja, provela se 3 američka profesora univerzitete dove 3 dana i 3 noći bez da su trenuli. — Pokušaj nije se preko trećega dana mogao nastaviti, jer je jednomu profesoru vrlo pozilo, posto je predhodno samo malakao. Puls mu bijaše posve oslabio, temperatura pala, osjetljivost kože prestala, čuštva obamrila. — No kako su jednu noć iz toga valjano prespal, prestale su sve ore pojave i normalno im se stanje odmah povratilo.

Površina zemaljske kruglje ima polag najvećih istraživanja 26-7 postotaka vode ili 136,270.000 četvornih kilometara zemljistne i 373,675.000 četvornih vodne površine. — 1,300.000 svjetskih ljelesa, kao naša zemlja, mogla bi se smjestiti u sunce, čija je, nama vidljiva polukruglja 5.970 puta većeg nego površina zemlje. Sunčano svjetlo 4 puta jače svijeti, nego najjače električno svjetlo, a pri tom daje površina toliku vrućinu, da bi samo jedan četvorni metar bio dovoljan, da goni parni stroj od 112.000 konjiskih sila.

„Sirius“, najsvijetlijia zvezda na našem nebu udaljenja je 1,060.000 puta od nas nego sunce. — Promjer njegov je 13 puta veći nego promjer našega sunca. — I Sirius je sunce, koga prati jedno sunce veće od našega, ali ga je težko vidjeti i s najboljim dalekom zorom.

Dječja soba. Mnogo je razširen običaj, da se djeca, kada idu špavati prije ili posle podna, polože obučena u krevet. — To se čini najviše, jer nam se neda djeci svačit pa opet oblačiti.

Ali majka nezna koliku nepravdu čini svom dieletu, kada ga ne svuč. — Postre umorno od znojenja probudi se diele, kada je položeno u odjeći u krevet. — Umjesto da se osvjezi i okripi, diele je nerazpoloženo i zlovoljno. Ako ihisu poseve odvezane i puceta odkopčana, onda djece težko dišu i ne mogu probaviti hranu. — Kako li se drugačije probudi diele, kad se položi samo u košuljici u krevet. Spavali može diele mirnoj, kad je svrčeno, diše pravilnije i u udove udobnije pružati. — Osim toga se pak diele, koje se obučeno postavi u krevet, lagaju prehladi, nego diele, koje se svuče.

Nova parobrodarska sveza. Čitamo u talijanskim listovima, da kani parobrodarsko društvo Cosulich i drugi, izvozivtoriti novu parobrodarsku svezu, između Trsta i Senja. Parobodi, bi se zaustavljali u Poreču, Puli, Cresu, Krku i Baški. Ova sveza bila bi osobit za Bašku važna, jer neimo do sada druge izravne sveze sa Trstom.

Dalmatinski provvalnići u zavodu sv. Jeronima u Rimu — sami se razkrinjali. Jedan od kolodjova glasovitih dalmatinskih provvalnika, „čuveni“ profesor Sime Pjerotić priobjeću u tršćanskom limum u naredi, listu „Trieste“ člankom o spletak, koje su bili zasnovani proti zavodu sv. Jeronima u Rimu, „crnog oružskim diplomatom i srpskim i redentisti“. Razočaran valjda, što nebijanje izraćena uprava zavoda njemu i njegovim junakim drugovom, zahvaljuje se sada Austriji, što je ona preuzeila tu upravu, te napada oštro Crnogoru upozorjući Austriju na crnogorskiju diplomaciju i na srbsku irredentu — na te protivnike trojnoga saveza (nemici na trijelice), koji su htjeli povuci u svoje kole i nekoje nespoštevane poslanike i koji se poslužiše u svoje svrhe sa junakim i provvalnicima iz Dalmacije.

Za vrieme provale dizali su talijanski i srpski listovi dalmatinske provvalnike, a na čelu im grof Alacevicha i profesor Pjerotić, u deveto nebo, a danas govori svatko preziron o njima. — Grnogorska vlada poslula im na pomoć najvećišeg diplomatu, glasovitog kneza Luju Vojnovića, te se činilo, da će pred njim na koljeni pasti sva diplomacija Vaticana i Quirinala. Pa šta se dogodilo? Rodio se miš!

Alacevich tuži lievo i desno talijanske državnike, da su izdali svetu talijansku stvar, a Pjerotić kleveć onu Crnu Goru, koja je zanj i za njegovu družbu poslala u diplomatsku borbu ponajbolje junaka. Jedan i drugi hijedoše naškoditi Hrvatom, okoristili sebe, ugodići irredenti i srpstvu. Postigše vrlo malo ili ništa a sebe obružiše pred čitavim svjetom.

Listnica uredničtva i uprave. Gosp. dr. F. Mjesto zemaljskoga tajnika u Poreču raspisano bijaše samo profoma. Već prije nego li je raspisao, znalo se je, da je za ono mjesto opredijeljen Labinjan Sc.; nasi su pravnici molili samo, da nam Talijani nekažu, da neimamo sposobnih ljudi i da se ih eventualno drugi put pozove na odgovornost.

Onaj raspis je dakle jednostavna varka i ništa drugo. Tako postupa zem. odbor kod popunjena i drugih mesta; nadje osobu, pak razpiše natječaj, da zaslije prostot. Da ste nam zdravo!

Odlazak vlakova iz Pule. 5-20 prije podne osobni za Trst, Divaču, Rieku, Beč. 2- po podne osobni za Rovinj, Divaču, 6-15 , , orni za Trst, Divaču, Rieku, Beč.

Dolazak vlakova u Pulu. 8-25 prije podne iz Cerovlja.

1- po podne osobni iz Trsta, Herpelja, Divača, Rovinj, Rieku, Beč.

9-15 po podne osobni iz Trsta, Herpelja, Divača, Rieku, Beč.

11-10 po podne brzi iz Trsta, Herpelja, Divača, Rieku, Beč.

Sve rodjaje uljedno molimo, neka i hajtevaju „Mašu Slogu“ po svih kavanah zlostionih keliko u Puli toliko izvan iste.

Filialka
C. K. pri. priv. aust. kreditnoga zavoda
za trgovinu i obrt u Trstu
prim.:
Uplate u krunama